

som der her er Tale om at bevilge, tror jeg ogsaa ville blive anvendte paa nyttig Maade. Jeg skal endnu engang henstille til ærde Medlemmer, om der ikke kunde være Grund til at forandre den Bestemmelse i § 3, som jeg før omtalte, saaledes at Amtsrådernes Myndighed til at vælge Kommissionerne gaar over til Landboforeningerne. Jeg skal forøvrigt i det Hele taget paa denne Sags senere Stadier støtte den. Det forekommer mig, at de Fordringer, som den ærde Minister gennem dette Lovforslag stiller til Rigsdagen, i Betragtning af Sagens Bigtighed ere saa moderate, at jeg for mit Vedkommende kan og vil støtte Lovforslaget paa dets senere Stadier.

J. Sørensen: Den første Paragraf af dette Lovforslag, som her foreligger, anser jeg nærmest for at gaa ud paa at støtte Landboforeningerne, og jeg glæder mig derover. Men den Virksomhed, som Landboforeningerne udøve, indskrænker sig ikke alene til Præmiesystemet, thi foruden Præmieringen ved Dyrskuerne have de ogsaa en vid Virksomhed, som navnlig giver sig tilkjennde ved Diskussionsmøder, hvor forskellige Ting kunne blive fremdragne og derefter praktisk prøvede af Befolkningen. Jeg kan saaledes nævne, at det flere Gange har været omtalt, at det vilde være heldigt at have Landbrugskonsulenter, Vandrelærere, til at rejse omkring og give Undervisning. Jeg vil dog ikke anse det for heldigt at sætte det ind i dette Lovforslag. Derimod finder jeg mig foranlediget til at henstille, om det ikke kunde tillades, at de Penge, som her yderligere foreslaas til at støtte Landboforeningerne, nemlig 11,800 Kr., kunde fordeles omkring til Foreningerne saaledes, at de fik Lov til at disponere frit over Kapitalen mod at aflægge nøjagtigt Regnskab for Anvendelsen. At Dyrskuerne undertiden blive til Festsdage, kan jeg ikke se noget Støpde i; det er jo saa ofte Tilfældet, at man søger samtidig to Ting: at gavne og fornøje; undertiden pyntes der lidt op paa Pladsen, og man faar lidt Musik, men jeg tror i det Hele taget, at disse Udstillinger have hidraget Meget til at vække Sandens Interesse for Husdyrene, men ogsaa for andre Ting, som kunne bringes i Forbindelse dermed; jeg kan saaledes nævne Meieriprodukter, Redskaber og Maskiner, Ting, der alle berøre Landbruget, og som det kan høste Gavn af. Det forekommer mig, at den Sum, der er foreslaet, muligvis kunde faae en nok saa god Anvendelse, naar Landboforeningerne havde noget mere Frihed til at disponere over dem. — At Statens Penge skulde kunne uddeles som Præmier for Hjertæ, skulde jeg ikke have det Ringeste imod. Det er min Overbevisning, at netop denne Gren af Landøkonomien paa sine Steber, navnlig for de mindre Landbrug,

kunde være af overordentlig stor Bigtighed, ja, det kan blive en betydelig Indtægtskilde, naar den drives fornuftigt og godt. — Ved Finantslovens 1ste Behandling hørte vi jo adskillige Landøkonomiske Foredrag, som tydede paa, at der muligvis i denne Samling vilde blive gjort Noget for at fremhjelpe vort Landbrug, og der blev stadig henpeget paa den haarde Konkurrence, vi nu maa udholde, ligesom der ogsaa blev paavist Midler, hvorved det kunde afhjælpes, men fra Lovgivningsmagtens Side har man ikke siden den Tid set Noget til Afhjælpning heraf. Det, det efter min Mening væsentligst kommer an paa, er ikke saa meget en Masseproduktion, som det er Forædling af de Produkter, vi kunne frembringe, og navnlig med Hensyn til dette, tror jeg, at vi trænge meget haardt til at faae dygtige Mænd, som kunde holde Foredrag, og som ogsaa vare istand til at give praktisk Veiledning. Enten det nu skal være som Husdyrskonsulenter eller som Meierikonsulenter — i denne Sammenhang kan ogsaa nævnes Eng- og Drainingsvæsenet —, kort sagt ved alle de Ting, som Landboforeningerne tage under deres Overvejelse — ere saadanne dygtige Mænd høist nødvendige, men hertil kræves selvsølgelig Penge. Hvad angaar § 2, som jo væsentlig er fremkommet efter Indstilling fra Fællesforeningen af de jydsk Landboforeninger, da har jeg ikke Stort imod den. Jeg finder det meget tidsvarende, at Ministeren bliver sat istand til ogsaa at tildele saadanne Provinnsdyrskuer, som blive afholdte af en stor Del Landboforeninger i Jællig, en Smule Bidrag fra Statskassen af de Penge, som vi nu give i Præmie til Husdyravlens Fremme. 6,000 Kr. er der jo foreslaet til Hingsteskuer for hele Landet, og dermed antager jeg, at der navnlig maa være tænkt paa Landmandsforsamlingerne. Men da det nu ser ud til, at det kun vil blive hvert 5te Aar, at saadanne ville blive afholdte, kunne jo i Mellemtiden disse Penge tilflyde andre Hingsteskuer for ældre Hingste. Valgmaaden af Bedømmelseskommissionerne i § 3 kan jeg ikke bifalde, idet det er min Overbevisning, at det, vi mindst af Alt tage Hensyn til, naar vi vælge Amtsrådsmedlemmer, er, om de Folk have Hesteforstand. Der nævnes i § 4, at Hingste for at kunne indbrændes skulle være 5 Aar. Jeg tror, det var mere heldigt, om der var sat 4 Aar, idet Landboforeningerne ved deres Præmiering jo give Præmie til 2 à 3 Aars Hingste, og en Hingst, som er 4 Aar og undertiden 4½ Aar — det er jo i Reglen henimod Midtsommerstid, at disse Møder blive holdte — maa jo anses omtrent for at være udoget og altsaa istand til fuldstændig at kunne blive bedømt af Kommissionen. Jeg tror derfor, at det var mere heldigt, om der blev sat 4 Aar istedet for 5 Aar. Med disse saa Bemærkninger skal jeg slutte.